4065 - Recursos didàctics en educació física i esport adaptat

Curs acadèmic: 2026-27
Facultat: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Barcelona
Titulació: Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
Matèria: Educació física **Tipus matèria:** Optativa
Tipus assignatura: Optativa
Departament: Educació Física
Idiomes: Català
Curs: 4t **Semestre:** 8è
Crèdits ECTS matèria: 24
Crèdits ECTS assignatura: 6

Configuració de l'assignatura

Crèdits ECTS teoria: 2 **Grups teoria:** 1
Crèdits ECTS pràctica: 4 **Grups pràctica:** 1
Hores de docència setmanal: 4,5

Hores de dedicació de l'alumnat

Presencials: 60
Treballs dirigits: 45
Treball autònom: 45

Professorat

Nom	Coordinador	Crèdits	Correu electrònic
Rafa Tarrago Garcia	Sí	4	rtarragog@gencat.cat
Ana María Bofill Ródenas	No	2	abofill@gencat.cat

Competències bàsiques

1. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
2. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
3. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Competències generals

1. Treball en equip (capacitat de col·laborar amb els altres i de contribuir a un projecte comú/capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals)
2. Desenvolupar habilitats d'adaptació a noves situacions, resolució de problemes i treball autònom.
3. Actuar amb ètica i valors professionals.

Competències específiques

1. Adquirir habilitats motrius i demostrar l'execució de la pràctica de l'activitat física i de l'esport.
2. Interpretar els elements, efectes i riscos que condicionen la pràctica de l'activitat física i de l'esport en diferents àmbits professionals.
3. Aplicar els coneixements adquirits en l'activitat física i de l'esport a la pràctica professional.

Objectius

- Identificar dificultats i necessitats en persones amb diferents tipus de discapacitat en relació a la pràctica de determinades activitats físiques i esportives
- Elaborar materials i recursos didàctics que contribueixin a la inclusió de persones amb discapacitat
- Tenir un contacte significatiu amb col·lectius amb discapacitat, superant prejudicis i respectant la dignitat del col·lectiu
- Fer una valoració crítica sobre intervencions professionals, programes esportius i recerques en l'àmbit de l'activitat física i l'esport adaptat o inclusiu, donant arguments que es sustentin en informació contrastada.

Continguts

- **Bloc 1: Esport de persones amb discapacitat. Contextualització. Normativa cap a la inclusió**
  - Les activitats fisicoesportives de persones amb discapacitat
  - Models d'esports de persones amb discapacitat
  - Bases per a la inclusió esportiva
- **Bloc 2: L'activitat fisicoesportiva de persones amb discapacitat. Passat i futur**
  - Models de programes d'intervenció
  - Dona i discapacitat
  - La recerca en activitats fisicoesportives i discapacitat
  - Projectes d'intervenció de millora de la inclusió
- **Bloc 3: Modalitats esportives de persones amb discapacitat, específiques i inclusives**
  - Referències inicials al voltant de les diferents modalitats esportives
  - Esports de persones amb discapacitat visual. Esports específics i inclusius
  - Esports de persones amb paràlisi cerebral. Esports específics i inclusius
  - Esports per a persones amb discapacitat física. Modalitats esportives
  - Esports per a persones amb discapacitat intel·lectual. Esports específics i esports inclusius
  - Altres modalitats esportives
- **Bloc 4: Criteris d'adaptació en situacions fisicoesportives, per millorar la inclusió**
  - Elements per a l'adaptació esportiva a les diferents necessitats
- **Bloc 5: Pràctiques externes amb persones amb discapacitat**

Activitats formatives

Activitats dirigides

- Entorns col·laboratius
- Aprenentatge basat en problemes (ABP)
- Aprenentatge basat en problemes
- Exposició de treballs
- Exercicis pràctics
- Tutories de seguiment
- Cerca d'informació
- Exposició de treballs

Classes presencials

- Pràctica d'Activitat Física i Esportiva
- Pràctica d'aula
- Lliçó magistral (teoricopràctica)
- Simulacions
- Classes magistrals teorico-pràctiques

Treball autònom de l'estudiant

- Lectures
- Estudi individual
- El·laboració d'apunts
- Preparació de temes

Activitats d'avaluació

Implicació i participació activa a classe i a l'assignatura

Ponderació: 30%
Tipus: Individual o grupal
Nota mínima per a fer mitjana: 4
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Objectius associats a l'activitat

- Fer una valoració crítica sobre intervencions professionals, programes esportius i recerques en l'àmbit de l'activitat física i l'esport adaptat o inclusiu, donant arguments que es sustentin en informació contrastada.
- Identificar dificultats i necessitats en persones amb diferents tipus de discapacitat en relació a la pràctica de determinades activitats físiques i esportives
- Tenir un contacte significatiu amb col·lectius amb discapacitat, superant prejudicis i respectant la dignitat del col·lectiu

Disseny i direcció d'una sessió pràctica

Ponderació: 30%
Tipus: Grupal
Nota mínima per a fer mitjana: 4
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Disseny i posada en pràctica d'una sessió d'activitat física i esport inclusiu.

Aquesta activitat constarà de tres apartats a avaluar:

1) Tutoria de preparació de la sessió (5%)

2) Direcció de la sessió (15%)

3) Memòria de la sessió (10%)

Objectius associats a l'activitat

- Elaborar materials i recursos didàctics que contribueixin a la inclusió de persones amb discapacitat
- Identificar dificultats i necessitats en persones amb diferents tipus de discapacitat en relació a la pràctica de determinades activitats físiques i esportives
- Tenir un contacte significatiu amb col·lectius amb discapacitat, superant prejudicis i respectant la dignitat del col·lectiu

Crèdits pràctics a una entitat d'activitat física i/o esport adaptat o inclusiu

Ponderació: 40%
Tipus: Individual
Nota mínima per a fer mitjana: 5
Permet reavaluació: Sí
Nota mínima reavaluació: 0

Activitat d'avaluació consistent en la realització de 20 hores de pràctiques, seguint les indicacions establertes

en el reglament de crèdits pràctics (es pot consultar en el moodle de l'assignatura).

Aquesta activitat constarà de cuatro apartats a avaluar:

1) Valoració del tutor/a de l'entitat de pràctiques (10%)

2) Diari de'aprenentatge (10%)

3) Vídeo tutorial d'un aprenentatge de les pràctiques (10%)

4) Presentació oral de l'experiència viscuda en l'entitat de pràctiques (10%)

Només seran reavaluables el diari d'aprenentage i el video tutorial.

Objectius associats a l'activitat

- Elaborar materials i recursos didàctics que contribueixin a la inclusió de persones amb discapacitat
- Fer una valoració crítica sobre intervencions professionals, programes esportius i recerques en l'àmbit de l'activitat física i l'esport adaptat o inclusiu, donant arguments que es sustentin en informació contrastada.
- Identificar dificultats i necessitats en persones amb diferents tipus de discapacitat en relació a la pràctica de determinades activitats físiques i esportives
- Tenir un contacte significatiu amb col·lectius amb discapacitat, superant prejudicis i respectant la dignitat del col·lectiu

Requisits avaluació continuada (específics)

Per a superar l'assignatura s'han d'acomplir els següents requisits:

- Obtenir la valoració mínima exigida a cada una de les activitats d'avaluació
- Obtenir una nota final igual o major a 5

En cas d'arribar a la nota mínima exigida en cada activitat d'avaluació per fer la mitjana de l'assignatura, però no aconseguir un 5 de nota final de l'assignatura, l'alumnat d'avaluació continuada podrà presentar-se a la reavaluació de tota la assignatura, que consistirà en un examen.

Condicions específiques si l'alumnat no pot fer pràctiques o una activitat d'avaluació

En el cas de que hi hagi algú de l'alumnat lesionat, s'intentarà adaptar la sessió per a que pugui participar, en la mesura de lo possible.

Si el professorat de l'assignatura considera justificada una situació excepcional que impedeix realitzar a algú de l'alumnat una activitat d'avaluació en el termini establert, pactarà amb ell/a quan realitzar-la.

Requisits avaluació única

L'alumnat que s'aculli a l'avaluació única haurà de realitzar 2 activitats d'avaluació:

1) Examen teòric-pràctic (equival a un 60% de la nota final, i la nota mínima per a fer mitja és de 4)

2) Crèdits pràctics a una entitat d'activitat física i/o esport adaptat o inclusiu (equival a un 40% de la nota final, i la nota mínima per a fer mitja és de 5 en cada un dels apartats de que consta aquesta activitat) i que consisteix en la realització de 20 hores de pràctiques, seguint les indicacions establertes en el reglament de crèdits pràctics (es pot consultar en el moodle de l'assignatura).

Aquesta activitat constarà de quatre apartats a avaluar:

a) Valoració del tutor/a de l'entitat de pràctiques (10%)

b) Diari d'aprenentatge (10%)

c) Vídeo tutorial d'un aprenentatge (10%)

d) Presentació oral de l'experiència viscuda en l'entitat de pràctiques (10%)

D'aquests quatre apartats només seran reavaluables em diari d'aprenentatge i el video tutorial

Per a superar l'assignatura s'han d'acomplir els següents requisits:

- Obtenir la valoració mínima exigida a cada una de les activitats d'avaluació
- Obtenir una nota final igual o major a 5

En cas d'arribar a la nota mínima exigida en cada activitat d'avaluació per fer la mitjana de l'assignatura, però no aconseguir un 5 de nota final de l'assignatura, l'alumnat d'avaluació única podrà presentar-se a la reavaluació, que consistirà en un examen.

Bibliografia i altres recursos

BIBLIOGRAFIA

Abellán, Jorge, i Sáez-Gallego, Nieves (2017). Los para-deportes como contenido de educación física en primaria: El ejemplo de la boccia. *Didacticae: Revista de Investigación en Didácticas Específicas*, (2), 134-142. https://doi.org/10.1344/did.2017.2.134-142

Belvís de Miguel, Néstor, i Calderón La Torre, Cecilia (2019). Intervención didáctica en las aulas con juegos inclusivos a través del slalom en silla de ruedas. *EmásF: revista digital de educación física, 59*, 42-52. https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6973256

Block, Martin E., i Obrusnikova, Iva (2007). Inclusion in Physical Education: A review of the Literature from 1995-2005. *Adapted Physical Activity Quarterly, 24,* 103-24. https://www.researchgate.net/profile/Iva-Obrusnikova/publication/5927941_Inclusion_in_Physical_Education_A_Review_of_the_Literature_from_1995-2005/links/574873cd08ae2e0dd301629d/Inclusion-in-Physical-Education-A-Review-of-the-Literature-from-1995-2005.pdf

Cartés, Miguel Ángel (2000). Hockey interior: un deporte para personas con discapacidades psíquicas. *Apunts. Educación física y deportes*, *2*(60), 54-58. https://raco.cat/index.php/ApuntsEFD/article/view/306963/396942

Diaz, Eduardo, Huete, Agustín, Leardy, Luis, Mendoza, Núria, Ocete, Carmen, Orive, Natalia, Palencia, Inmaculada, Pérez -Tejero, Javier, Reina, Raúl, Roldán, Alba, Rovira-Beleta, Enrique, Ruiz, Mariano, Sanz, David i Solves, Josep (2018). *Libro blanco del deporte de personas con discapacidad en España*. Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad. https://www.cermi.es/sites/default/files/docs/colecciones/Libro%20blanco%20del%20deporte%20completo%20sin%20marcas_0.pdf

Hernández Vázquez, Francisco Javier, Torralba Jorda, Miguel Ángel, Mendoza Laiz, Núria, Rubira Hidalgo, M., Niort, Jannick, Trullols Clemente, Mercedes, i Labrador Roca, Víctor (2015). *El deporte para las persones con discapacidad. Los retos de la adaptación y la inclusión deportiva*.

López Garrido, Pilar, Cano Sánchez, Mercedes, Camacho Coves, Ángel Luis, i Samper Garaizabal, Carlos (2018). Down Granada y Handisport: Juntos por la realidad de un derecho. Una apuesta por el deporte inclusivo. *La Ciudad Accesible. Revista Científica sobre Accesibilidad Universal, IX*, 37-45. http://riberdis.cedd.net/xmlui/bitstream/handle/11181/5410/Down_Granada_y_Handisport.pdf?sequence=1&rd=0031275596861030

Masdeu Yelamos, Gerard, Carty, Catherine, i Clardy, Aisling (2019). Sport a driver of sustainable development, promoter of human rights, and vehicle for health and wellbeing for all. *Sport, Business and Management, 9*(4),

315-327. https://doi.org/10.1108/SBM-10-2018-0090

Montilla, Maria José (2019). Inclusion and competition: adaptations to reduce barriers of participation of a group of gymnasts with intellectual disabilities in rhythmic gymnastics, and proposal of specific regulations for competitions. *Retos. Nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación, 36*, 552-560. https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7260954

Ocete Calvo, Carmen, Pérez-Tejero, Javier, i Coterón López, Javier (2015). Propuesta de un programa de intervención educativa para facilitar la inclusión de alumnos con discapacidad en educación física. *Retos. Nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación, 27*, 140-145. https://oa.upm.es/41159/1/INVE_MEM_2015_226782.pdf

Pérez-Tejero, Javier, Reina, Raul, i Sanz, David (2012). La Actividad Física Adaptada para personas con discapacidad en España: perspectivas científicas y de aplicación actual. *Cultura, Ciencia y Deporte*, *7*(21), 213-224.

Reina, Raul (2010). *La actividad física y deporte adaptado ante el Espacio Europeo de Enseñanza Superior.* Wanceulen

Reina, Raul, Healy, S., Roldán, Alba, Hemmelmayr, Ilse i Klavina, Aija (2019). Incluye-T: a professional development program to increase the self-efficacy of physical educators towards inclusion. *Physical Education and Sport Pedagogy*, *24*(4), 319-331. DOI: 10.1080/17408989.2019.1576863

Ríos, Mercedes, Ruiz, Pedro i Carol, Neus (coord.) (2014). *La inclusión en la actividad física y deportiva*. Comité Paralímpico Español. Paidotribo.

Robles Rodríguez, José (2006). Judo para ciegos como contenido novedoso en las clases de Educación Física. Unidad Didáctica. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y del Deporte, 6*(22), 75-86. (22) pp. 75-86 https://www.redalyc.org/pdf/542/54221990002.pdf

Ruiz-Sanchís, Laura, Ros-Ros, Concepción, i Bastida-Torróntegui, Ana I. (2016). Esgrima en silla de ruedas, propuesta para su inclusión en el contexto escolar. *Ágora para la educación física y el deporte, 18*(1), 61-76. https://riucv.ucv.es/bitstream/handle/20.500.12466/1120/Dialnet-EsgrimaEnSillaDeRuedasPropuestaParaSuInclusionEnEl-5488417.pdf?sequence=1

Sanz, David, i Reina, Raul (2013). *Actividades físicas y deportes adaptados para personas con discapacidad*. Paidotribo.

Sanz, Santiago (1994). El voleibol adaptado, un deporte para atender la diversidad. *Apunts. Educación física y deportes, 4*(38), 86-92. https://raco.cat/index.php/ApuntsEFD/article/view/377980/471383

Winnick, Joseph P., i Porretta, David L. (2016). *Adapted physical education and sport*. Human Kinetics.

REVISTES DE REFERÈNCIA

Adapted Physical Activity Quarterly (https://journals.humankinetics.com/view/journals/apaq/apaq-overview.xml)

Apunts. Educació Física i Esports (https://revista-apunts.com/)

European Journal of Adapted Physical Activity (https://eujapa.upol.cz/)

European Physical Education Review (https://journals.sagepub.com/home/epe)

LLOCS WEB

https://www.b4all.badminton.es/

https://www.paralympic.org/

https://www.paralimpicos.es/

https://www.specialolympics.org/